

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 597/2024-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Barborou Karl'ovou, Stakčinska 2936, Snina, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 5T/53/2020 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 5T/53/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadost'učinenie **3 000 eur**, ktoré **je** Mestský súd Košice **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky **ukladá** zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia **742,82 eur** na účet jeho ustanovenej právnej zástupkyne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť trovy právneho zastúpenia **742,82 eur** na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. októbra 2024 (v znení jej doplnenia z 31. januára 2025) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) postupom mestského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prieťahov a aby mu priznal finančné zadostučinenie 10 000 eur, a zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu. Tejto žiadosti ústavný súd vyhovel a uznesením č. k. I. ÚS 597/2024-13 z 19. novembra 2024 ustanovil sťažovateľovi za právnu zástupkyňu JUDr. Barborou Karl'ovú.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo 9. decembra 2015 vznesené obvinenie pre trestný čin krádeže. O podanej obžalobe z 8. februára 2017 rozhodol Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 5T/11/2017 z 12. júna 2019 tak, že sťažovateľa odsúdil na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 a pol roka nepodmienečne. Rozsudok okresného súdu bol aprobovaný uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6To/63/2019 z 19. novembra 2019.

3. Na základe dovolania podaného sťažovateľom Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol rozsudkom sp. zn. 3Tdo/64/2020 zo 4. novembra 2020 tak, že uznesenie krajského súdu z 19. novembra 2019 zrušil a prikázal mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

4. Následne krajský súd uznesením sp. zn. 6To/21/2021 z 27. augusta 2021 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 5T/11/2017 z 12. júna 2019 a vec mu vrátil na ďalšie prejednanie a rozhodnutie. Dôvodom, pre ktorý krajský súd takto rozhodol, bola skutočnosť, že v čase rozhodovania krajského súdu nebola skončená vec spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ]. Preto ju bolo potrebné spojiť na spoločné konanie s trestnou vecou sťažovateľa a vykonať dokazovanie v kontexte právnych záverov najvyššieho súdu vo vzťahu k tomu, či záznam o odpočúvaní telekomunikačnej prevádzky bol vykonaný zákonným spôsobom. Zároveň zdôraznil, že vykonanie dokazovania, pokiaľ ide o podstatné a rozhodujúce dôkazy, sa týka v rovnakom rozsahu obidvoch obžalovaných.

5. V poradí druhým rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5T/53/2020 z 19. októbra 2022 bol sťažovateľ uznaný vinným zo zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1 a 4 písm. a) a b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. e) Trestného zákona formou spolupáchateľstva, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní troch rokov nepodmienečne. Proti výroku o treste v tomto rozsudku podal sťažovateľ 3. novembra 2022 odvolanie.

6. Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že k 8. októbru 2024 (teda po podaní ústavnej sťažnosti) nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Spis v trestnej veci sťažovateľa bol od januára 2024 opätovne na mestskom súde potom, ako krajský súd uznesením sp. zn. 6To/107/2023 zo 7. decembra 2023 rozsudok okresného súdu z 19. októbra 2022 vo výroku o treste zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa.

7. Mestský súd následne 30. apríla 2025 vydal rozsudok sp. zn. 5T/53/2020 vo veci sťažovateľa, na základe ktorého ostal výrok predchádzajúceho rozsudku okresného súdu z 19. októbra 2022 vo vzťahu k vine nedotknutý. Mestský súd týmto rozsudkom zároveň upustil od uloženia súhrnného trestu. Rozsudok mestského súdu nadobudol právoplatnosť 16. mája 2025.

8. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 597/2024-25 z 11. júna 2025 prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že konanie v jeho trestnej veci trvá neprimerane dlho, keďže od vznesenia obvinenia v roku 2015 uplynulo 9 rokov a ku dňu podania ústavnej sťažnosti stále nebolo v danej veci právoplatne rozhodnuté. To spôsobuje sťažovateľovi traumy a musí sa liečiť zo psychických problémov tým spôsobenými. Sťažovateľ žije v neustálom strachu a tým, že v danej veci nebolo rozhodnuté, mu bola spôsobená ujma aj v iných trestných veciach a v osobnom živote.

10. Sťažovateľ zároveň zdôrazňuje, že za skutok, za ktorý bol obvinený ešte v roku 2015, bol nezákonne odsúdený a až v roku 2020 sa úspešne dovolal na najvyššom súde. V roku 2022 sám sťažovateľ na účel rýchlosti konania urobil vyhlásenie o vine v tejto trestnej veci. Odvolanie proti trestu podal z dôvodu, že zastával názor, že mu mal byť uložený súhrnný trest, keďže bol právoplatne odsúdený za prečin vo veci vedenej sp. zn. 2T/36/2020. Aj napriek úspešnému dovolaniu a zrušeniu rozsudku o vine a treste je v registri trestov vedený ako právoplatne odsúdený za skutok prejednávaný v napadnutom konaní, čo spôsobilo, že pri žiadostiach o podmienené prepustenie v trestnej veci sp. zn. 2T/36/2020 mu nebolo vyhovené.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

11. Mestský súd sa napriek výzvam ústavného súdu zo 16. júna 2025 a 23. septembra 2025 k ústavnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, ale aj osoba, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ktoré nastupuje až právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť v každom súdnom konaní (teda i v trestnom konaní) taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty strán (III. ÚS 233/2021). Táto povinnosť súdu je implicitne obsiahnutá aj v § 1 a § 2 ods. 7 Trestného poriadku.

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, správanie účastníka (strany) súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že primeraná lehota na konanie v trestných veciach sa musí posudzovať prísnejšie, a to práve v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry

osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený (II. ÚS 32/03, III. ÚS 655/2014, I. ÚS 153/2021).

14. V konkrétnom posudzovanom prípade sťažovateľa ústavný súd nepostupoval striktne podľa uvedených kritérií, a to pre samotnú neprimeranú dĺžku trestného súdneho konania (takmer 10 rokov od vznesenia obvinenia a viac ako 8 rokov od podania obžaloby). Takéto neprimerane dlhé konanie zo strany všeobecného súdu *prima facie* odôvodňuje vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vo vzťahu k strane, ktorá je subjektom takéhoto konania (porov. I. ÚS 520/2024, I. ÚS 64/2024). Ústavný súd v kontexte týchto východísk ustúpil aj zo striktného vyžadovania uplatnenia, resp. podania sťažnosti na prieťahy v zmysle § 55 ods. 3 Trestného poriadku pred podaním ústavnej sťažnosti pri posudzovaní prípustnosti ústavnej sťažnosti (sťažovateľ podľa zistení ústavného súdu tento prostriedok nápravy nevyužil, pozn.).

15. Ospravedlniť dĺžku trestného konania v takomto trvaní nemôže ani právna či skutková zložitost' veci. V tejto súvislosti je potrebné zvýrazniť, že vec sťažovateľa sa týkala trestného činu krádeže, ktorá objektívne patrí medzi bežnú rozhodovaciu agendu trestného súdu. Z rozhodnutí všeobecných súdov nevyplýva ani skutková zložitost' prejednávanej veci. Dĺžka trvania napadnutého konania nebola spôsobená ani správaním sťažovateľa, naopak, ten sa na hlavnom pojednávaní konanom 19. decembra 2022 k spáchaniu skutku priznal.

16. Ústavný súd vo vzťahu k postupu mestského súdu v napadnutom konaní konštatuje, že už zo samotnej dĺžky napadnutého konania (v trvaní 8 rokov od podania obžaloby) bez potreby podrobného skúmania jednotlivých časových úsekov medzi procesnými úkonmi možno vyvodiť, že vo veci konajúci súd nerešpektoval zásadu rýchlosti a efektívnosti súdneho konania, a spôsobil tak prieťahy, čo je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na neefektívny postup prvostupňového súdu, keďže rozsudok vo veci sťažovateľa bol dvakrát zrušený krajským súdom (druhýkrát po zásahu najvyššieho súdu v dovolacom konaní). Výsledkom takého konania je, že o v zásade jednoduchej trestnej veci bol vydaný v poradí až tretí rozsudok mestského po viac ako 8 rokoch od podania obžaloby súdu. Nič na tom nemení ani fakt, že vo veci sťažovateľa bolo prvýkrát právoplatne rozhodnuté uznesením krajského súdu z 19. novembra 2019. V dôsledku rozhodnutia najvyššieho súdu v dovolacom konaní však došlo k zrušeniu uznesenia krajského súdu a vráteniu veci odvolaciemu súdu. Nosným dôvodom na takéto rozhodnutie najvyššieho súdu bolo, že rozhodnutie okresného a krajského súdu je založené na dôkaze (zázname o odpočúvaní telekomunikačnej prevádzky), ktorý nebol súdom vykonaný zákonným spôsobom, teda v súlade s Trestným poriadkom. K plynulému rozhodovaniu neprispel ani nesústredený a neefektívny postup súdu. Obžaloba bola totiž pôvodne podaná na obvinených – sťažovateľa a [REDAKOVANÉ], pričom uznesením okresného súdu z 12. júna 2019 bola vec obžalovaného [REDAKOVANÉ] vylúčená na samostatné konanie. Krajský súd však vec sťažovateľa po vydaní rozsudku najvyššieho súdu vrátil okresnému súdu s tým, že je znovu potrebné spojiť veci týchto obžalovaných, keďže vykonanie dokazovania, pokiaľ ide o podstatné a rozhodujúce dôkazy, sa týka v rovnakom rozsahu oboch obžalovaných.

17. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že celková neprimeraná dĺžka trvania napadnutého trestného konania vybočila z rámca požiadavky dosiahnutia konečného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote. Preto postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo

k neprimeraným priet'ahom, čím bolo zasiahnuté do ústavne zaručeného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

18. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že po podaní ústavnej s'ťažnosti mestský súd vo veci s'ťažovateľa rozhodol rozsudkom z 30. apríla 2025, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. mája 2025, nepovažoval ústavný súd za potrebné vysloviť príkaz mestskému súdu, aby vo veci konal.

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie ústavnej s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. S'ťažovateľ v ústavnej s'ťažnosti žiadal o priznanie finančného zadost'učinenia 10 000 eur. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023).

20. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní prihliadol na celkovú dĺžku napadnutého konania, na to, že v čase jeho rozhodovania mestský súd vo veci s'ťažovateľa už právoplatne rozhodol, ako aj na neefektívny a nesústreďený postup mestského súdu. Na uvedenom základe ústavný súd rozhodol, že s'ťažovateľovi priznáva primerané finančné zadost'učinenie 3 000 eur, ktoré mu je mestský súd povinný zaplatiť, a to v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Ústavný súd návrhu s'ťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške presahujúcej 3 000 eur nevyhovel.

VI.

Trovy konania

21. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 37 ods. 2 a § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde o trovách konania a ich náhrade, ktoré vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním s'ťažovateľa v konaní pred ústavným súdom. Pri stanovení výšky trov právneho zastúpenia s'ťažovateľa a priznanej náhrady týchto trov vychádzal ústavný súd z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 16 ods. 3), podľa ktorej základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur, hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Právna zástupkyňa s'ťažovateľa má nárok na odmenu za jeden úkon právnej služby v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia) a za jeden úkon právnej služby v roku 2025 (doplnenie ústavnej s'ťažnosti ústavnému súdu). Celková suma trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom je teda 742,82 eur. Tieto trovy konania uhradí na účet ustanovenej právnej zástupkyne s'ťažovateľa Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky v súlade s ustanovením § 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom

na výsledok konania o ústavnej sťažnosti, vychádzajúc z § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde, náhradu trov štátu je povinný zaplatiť mestský súd na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu